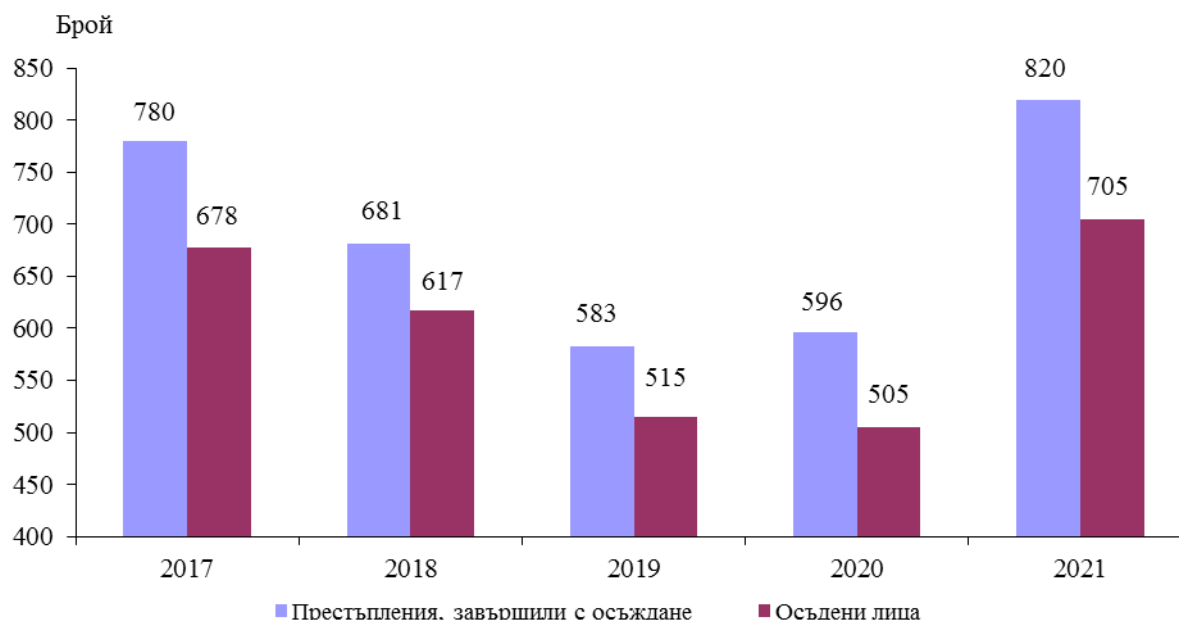

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

През 2021 г. в област Шумен са приключили делата за 966 извършени **престъпления**. Делата за 323 от тях са завършили с ефективни осъдителни присъди, за 497 престъпления - с условно осъждане, за 6 престъпления - с оправдаване, за 8 - с прекратяване, а за 132 - с освобождаване от наказание.

С осъдителни присъди (ефективни и условни) са приключили делата за 820 извършени престъпления.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през периода 2017 - 2021 година в област Шумен

През 2021 г. броят на **обвиняемите лица** е 856. От тях:

- ефективна осъдителна присъда са получили 262 лица (30.6% от общия брой на обвиняемите);
- условно осъдени са 443 лица, или 51.7% от общия брой на обвиняемите;
- освободени от наказателна отговорност са 134 лица (15.7%);
- прекратени са делата на 10 лица (1.2%);
- оправдани са 7 лица (0.8%).

Броят на **осъдените лица с влезли в сила присъди** през 2021 г. е 705. От тях 598 лица са осъдени за извършването на едно престъпление, 90 - за две престъпления, а 17 - за три и повече престъпления.

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления

Общопасни престъпления¹

През 2021 г. в област Шумен най-голям е броят и съответно относителният дял на **общопасните престъпления** - 369, или 45.0% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане. Сред общопасните престъпления най-разпространени са:

- престъпленията по транспорта и съобщенията - 273 на брой, с 229 осъдени лица;
- престъпленията, свързани с наркотици - 71 на брой, с 61 осъдени лица;
- престъпленията, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства - 13 на брой, с 11 осъдени лица.

Престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации и лица, изпълняващи публични функции²

През 2021 г. в област Шумен с осъждане са завършили 134 престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции, което е 16.3% от всички наказани престъпления. За извършването им са осъдени 123 лица, или 17.4% от общия брой на осъдените лица.

Незаконното преминаване през граница е най-разпространеният вид сред тези престъпления. За 105 нарушения на държавната граница са осъдени 105 лица, или съответно 78.4% от престъпленията и 85.4% от осъдените за престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции.

Престъпления против собствеността³

През 2021 г. в област Шумен с осъждане са завършили 120 престъпления против собствеността, или 14.6% от общия брой на престъпленията, завършили с осъдителна присъда. Лицата, осъдени за тези престъпления, са 109, или 15.5% от общия брой на осъдените. Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са:

- кражби на имущество - 71 престъпления, с 66 осъдени лица;
- унищожаване и повреждане на имущество - 15 престъпления, с 10 осъдени лица;
- грабеж - 11 престъпления, с 12 осъдени лица.
- измама - 9 престъпления, с 9 осъдени лица.

Престъпления против личността⁴

В област Шумен престъпленията против личността, завършили с осъждане през 2021 г., са 51, или 6.2% от общия брой на наказаните престъпления. Осъдените лица са 46, или 6.5% от общия брой.

¹ Включват престъпления, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използването на атомната енергия за мирни цели и други.

² Включват престъпления против реда на управлението, престъпления по служба, против правосъдието и подкуп.

³ Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

⁴ Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕРОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ШУМЕН“

Сред престъпленията против личността с най-голям брой са:

- нанесените телесни повреди - 27 престъпления, с 27 осъдени лица;
- принуда - 10 престъпления, със 7 осъдени лица;
- разврат - 5 престъпления, с 5 осъдени лица.

Престъпления против стопанството¹

В област Шумен **престъпленията против стопанството**, завършили с осъждане през 2021 г., са 48, или 5.9% от общия брой на наказаните престъпления. Осъдените лица са 47, или 6.7% от общия брой.

Сред престъпленията против стопанството с най-голям брой са престъпленията в отделни стопански отрасли, където с осъдителна присъда са завършили делата за 39 престъпления и броят на осъдените лица е 40.

Други видове престъпления

В област Шумен, сред другите видове престъпления, завършили с осъждане през 2021 година, са:

- **престъпления против брака, семейството и младежта** - за 33 престъпления са осъдени 19 лица;
- **документни престъпления** - за 29 престъпления са осъдени 25 лица;
- **престъпления против реда и общественото спокойствие** - за 23 престъпления са осъдени 13 лица.

Наказани са и извършителите на престъпления против: правата на гражданите; финансовата, данъчната и осигурителната система.

Осъдени лица по пол и възраст

През 2021 г. в област Шумен броят на осъдените мъже е 664 (94.2%), а на осъдените жени - 41 (5.8%).

С най-висок брой и относителен дял са осъдените лица във възрастовата група 18 - 24 години (192 лица, 27.2% от общия брой на осъдените), 30 - 39 години (138 лица, 19.6% от общия брой на осъдените), 40 - 49 години - 117 лица (16.6% от общия брой на осъдените). В структурата на осъдените лица най-малки са броят и дялът на лицата във възрастовата група от 50 до 59 години - 69 лица (9.8%), и на възраст над 60 години - 31 лица (4.4%).

Осъдени лица по наложени наказания

В област Шумен в структурата на осъдените по наложени наказания най-голям е броят и относителният дял на лишените от свобода. През 2021 г. те са 544 (77.2% от общия брой на осъдените лица). От лишените от свобода най-голям е броят и дялът на осъдените на лишаване от свобода до шест месеца - 328 лица (60.3% от всички лишени от свобода), и от шест месеца до една година - 163 лица (30.0%). Наказанието „пробация“ е наложено на 122 лица (17.3% от осъдените лица), „глоба“ - на 31 лица (4.4%), а „обществено порицание“ - на 8 лица (1.1%).

¹ Включват: общи стопански престъпления, престъпления против кредиторите и в отделни стопански отрасли, против митническия режим и против паричната и кредитната система.

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища и от Специализирания наказателен съд.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК **наказателноотговорно** е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. **Непълнолетно лице** - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е **наказателноотговорно**, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Коефициентът на криминална активност е изчислен като отношение на броя на осъдените лица към броя на наказателноотговорното (на 14 и повече навършени години) средногодишно население за съответната година на 100 000 души.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Допълнителна информация относно методологията и данните от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ е публикувана на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56).